Det nyttede at stemme nej d. 2. juni.

I politik skal der vises vilje og kæmpes hårdt. Det gjorde vi i SF for at skaffe et nej d. 2. juni, og det har vi gjort bagefter for gennemføre vore løfter til befolkningen fra før d. 2. juni. Alle ved, at det er et langvarigt slagsmål at dreje udviklingen i EF. Og man kan ikke få alt på en gang. Derfor kæmper vi i SF også videre med fuld styrke, hvad jeg senere vil komme ind på. Med Edinburg-afgørelsen som grundlag kan vi fortsatte vor kamp fra en ny og klart bedre position.

At det nyttede d. 2. juni ses lettest ved at sammenligne det lovforslag, der nu vedtages og sendes til folkeafstemning med den fælles erklæring, som alle de folkelige unionsmodstanderorganisationer var enige om i maj 1992.

Fra Folkebevægelsen mod EF, Danmark 92 (den senere junibevægelse). Nødvendigt Forum, Fagbevægelsen mod Union, Frihedsbrev 92, lød dengang den afgørende melding før folkeafstemningen:

"Unionsmodstanderne er enige om, at Danmark ikke skal bruge vores ret til at hindre andre i at gennemføre unionen udenom os. Et nej den 2. juni betyder derfor, at Danmark fortsætter i EF og i det indre marked, men afviser:

-den økonomisk-monetære Union, som vil afskaffe kronen og ensrette den økonomiske politik.

-fælles forsvarspolitik og fælles forsvar.

-fælles Unions-statsborgerskab.

-den retspolitiske Union med fælles politi."

Let at forstå og let at vurdere i forhold til Edinburg- resultatet.

For SF's folketingsgruppe har det i både forhandlingsforløbet og i alle vigtige beslutningsfaser været afgørende at arbejde tæt sammen med SF's hovedbestyrelse og forretningsudvalg. I partiets love er fastlagt gode og solide spilleregler for forholdet mellem parti og gruppe og netop det politisk vanskelige forløb, som vi har gennemført, har bevist styrken heri. De store og afgørende drøftelser og beslutninger - som f.eks. om godkendelsen af Det nationale Kompromis og godkendelsen af Edinburg-aftalen er derfor taget i HB, hvor alle folketingsmedlemmer - både HB-medlemmer og ikke-HB-medlemmer - altid har mulighed for at deltage i debatten og præge denne med deres synspunkter. I SF er der - og skal der være - plads til forskellige synspunkter. Også om EF.

SF's partiopfattelse er gennem tiderne blevet hånet af mange af vore modstandere og

blevet brugt som et vigtigt argument imod, at SF nogensinde kan få direkte politisk indflydelse. Vi har altid hævdet, at SF's partiopfattelse selvfølgelig ikke hindrer SF i at tage afgørende beslutninger og holde fast i dem. Det er da også noteret, at denne kritik nu er forstummet.

På gruppemøder efter hovedbestyrelsens godkendelse af Edinburg-afgørelsen meddelte i alt 3 medlemmer af gruppen, at de ville tage forbehold overfor hovedbestyrelsens beslutning. De har senere meddelt, at de vil stemme imod godkendelsen af Edinburg-afgørelsen. De tre har sendt en særlig redegørelse til landsmødet, hvori de forklarer, hvorfor de ikke agter at følge hovedbestyrelsesbeslutningen.

Efter godkendelsen af Edinburg-afgørelsen førtes en række drøftelser i Folketinget med andre partier. Grundlaget for disse drøftelser var den fælles forståelse mellem socialdemokratiet, det radikale venstre og SF fra dengang Det nationale Kompromis blev indgået.

Det førte til en række præciseringer, der blev indføjet i lovens bemærkninger, samt indgåelse af en politisk aftale mellem 7 partier i folketinget.

7-partiaftalen- der er en del af bemærkningerne til lovforslagetpræciserer, at hvad der vedtages ved folkeafstemningen d. 18. maj kun kan ændres ved en folkeafstemning. Denne aftale giver sikkerhed for, at intet Folketing egenhændigt vil opsige Edinburg-afgørelsen, udvide unionsborgerskabet til et statsborgerskab eller ændre forudsætningerne om det retlige samarbejde som et mellemstatsligt samarbejde. Eller sagt på almindeligt dansk: Et ja d. 18 maj sikrer de danske undtagelser, og kun befolkningen kan ændre på denne danske særstatus.

Samtidig bliver det slået fast, at Det nationale Kompromis nu er en "ny og langsigtet dansk EF-politik."

I lovens bemærkninger præciseres desuden klart hvad Edinburg- afgørelsens sluterklæring betyder. Nemlig "at Danmark ikke deltager i den udbygning og styrkelse af unionsmålsætningen på de 4 områder "- Og de 4 områder er igen de gammelkendte om fælles mønt, forsvarsdimensionen, unionsborgerskab og det retlige samarbejde. På den måde er også afsnittet i Det nationale Kompromis om unionsmålsætningen præciseret.

Bemærkninger til love er jo ikke ligegyldige. Heri fastlægges den fremtidige fortolkning af lovens bogstav. I den lov, der skal stemmes om, er der mange vigtige

politiske elementer i lovens bemærkninger.
Lovens bogstav er kort og præcis. Nemlig at Edinburg-afgørelsen godkendes, at Danmark herefter kan ratificere Maastricht- Traktaten, samt at Maastricht-Traktaten KUN har betydning for Danmark i det omfang, der følger af Edinburg-afgørelsen.
Det er et samlet aftalesystem, der skal stemmes om d. 18. maj.
Det består af Edinburg- afgørelsen om Danmark, med henvisninger til fælles EF-beslutninger om henholdsvis åbenhed og om nærhed, Maastricht- traktaten - og til sidst den danske lovgivning, hvori bl.a. 7-parti-aftalen indgår.- Det virker indviklet, men det var politisk nødvendigt at finde frem til en sådan - beklageligt, med denne noget vanskelig tilgængelig form - men for at sikre, at
det samlede aftalesystem er i så nær overensstemmelse med Det nationale Kompromis som muligt.
Dermed er der en klar linie og - jeg understreger - omfattende overensstemmelse mellem indholdet i Det nationale Kompromis og det samlede aftalesystem på baggrund af Edinburg-afgørelsen.
Der er afgørende perspektiver i et ja til Edinburg-afgørelsen. Under folketingets behandling af lovforslaget fremhævede vi 4 perspektiver.
Det første perspektiv er, at der er skabt et særligt rum for Danmark i EF, hvor de afgørende unionselementer ikke har virkning for Danmark. Vi siger nemlig nej til at lægge danske grundstene til EF's forenede Stater.
Det andet perspektiv er et EF under ændring. Det danske nej har rokket ved EF og sat en proces igang, der kan modarbejde centralisme og bureaukratisering. Beslutningerne om åbenhed og nærhed er første skridt i en ny og rigtig retning, der kan bane vej for mere offentlighed og demokrati.
Det tredie perspektiv er et mere fleksibelt og åbent EF. Selve eksistensen af en dansk særordning vil inspirere andre lande - ja det har allerede præget den svenske forhandlingsposition. Og nye toner fra EF-Kommissionen om åbning overfor central-og Østeuropa, samt optagelsesforhandlingerne med de nordiske ansøgere understreger en ny drejning i EF-landenes diskussioner.
Det fjerde perspektiv er, at Danmark nu får en ny og langsigtet EF-politik. Nemlig Det nationale Kompromis. Unionstilpasningspolitikken fra før d. 2. juni har tabt, og 7 partier har i stedet forpligtet sig på, at Danmark skal arbejde for at få gennemført indholdet i Det nationale Kompromis. Den danske politiske EF- dagsorden er i dag en

helt anden end før d. 2. juni sidste år.
Under folketingsdebatten kunne vi glæde os over, at de 3 partier, der skabte det nationale kompromis- og dermed et flertal i folketinget- fastholdt, at Det nationale Kompromis grundtanker også skal være grundlaget for EF-politikken efter 1996. At særordningen ikke skal være en parantes.
Til sidst vil jeg gerne rette en misforståelse, der somme tider høres. Nemlig at SF nu med sit ja d. 18. maj vil sige ja og amen til alt i EF. At det aktive og kritiske SF, som folk kender nu i stedet bliver tamt og indsmigrende overfor alt der har med EF at gøre. Intet er mere forkert. - Og dermed tilbage til den politiske kamp både i Danmark og i EF.
Vi fastholder nemlig vor kritik af fejlene og manglerne ved det indre marked. At miljøet ikke er stærkt nok prioriteret, at der er for stor frihed for kapitalen, at lønmodtagerne og beskæftigelsen let bliver sorteper. - Vi ønsker os ikke i en situation, hvor vi kun står tilbage i det indre marked og Romtraktaten. Det lader vi fremskridtspartiet og de konservative i England om. Derfor vil vi ikke ud af miljø- og arbejdsmiljøsamarbejdet. Derfor vil vi ikke ud af den sociale dimension. Vi vil i stedet forbedre og ændre. Samt kæmpe i EF- bogstaveligt talt direktiv
for direktiv- og samtidig fastholde retten til at gå videre herhjemme.
Som grønne og som socialister kæmper vi imod miljødumpning og social dumpning. Kamppladsen mellem højre og venstre - mellem sorte og grønne - er placeret midt i EF-samarbejdet. Derfor kæmper vi I EF for lønmodtagerne og for miljøet.
Ligeså selvfølgeligt er det, at SF fortsat kæmper for et sikkert nationalt råderum for dansk selvbestemmelse, herunder mulighed for at føre egen fordelingspolitik og for at opretholde eller forbedre sin sociale standard. Vedtagelserne på Edinburg om, at EF -samarbejdet skal bygge på suveræne stater skal udnyttes til det yderste.
Og vi fortsætter vor lange kamp for at åbne EF, skabe bredt europæisk samarbejde bl.a. ved at udbygge CSCE, satse på Østersørådet og styrke det nordiske samarbejde.
Og vi forstår fuldt ud Lech Walesas advarsel mod at erstatte jerntæppet med et sølvtæppe, der skiller det rige vest fra en fattiggård i øst.
Skal vi i Danmark rette os efter advarslen - og det skal vi- kræver det nødvendigvis EF-beslutninger, samt store ændringer hos os- i både EF og i Danmark.
SF kæmper altså fortsat -og med et ja til Edinburg-afgørelsen - fra et nyt og bedre

udgangspunkt- både for dansk suverænitet, for et bedre EF - såvel - grønt, socialt og demokratisk- samt for et samarbejdende, og for et åbent og helt Europa.
Det trænger vi utroligt hårdt til.